


Roadmapa služeb NRP pro 2025

Základní informace

Název dokumentu	Roadmapa služeb NRP pro 2025
Registrační číslo projektu	CZ.02.01.01/00/23_014/0008787
Název KA	KA5 – Vývoj a provoz nových služeb NRP KA5.5 Roadmapa pokročilých služeb NRP/NDI
Číslo a název výstupu	31 NRP – D5.5.1 Roadmapa služeb NRP pro 2025
Zodpovědná osoba	Michal Růžička
Perzistentní identifikátor	https://doi.org/10.71495/h2rx-bd32
Licence dokumentu	 Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Historie verzí

Verze	Datum	Popis
1.0.1	27. 3. 2025	Přidán perzistentní identifikátor (DOI) dokumentu a explicitní informace o licenci (CC BY 4.0).
1.0.0	31. 1. 2025	První veřejná verze dokumentu.

Autoři

Instituce	Jméno a příjmení	ORCID	Email
Masarykova univerzita	Michal Růžička	0000-0001-5547-8720	ruzicka@ics.muni.cz

Seznam použitých zkratk

AAI	autentizační a autorizační infrastruktura
DMP	Data Management Plan
DSW	Data Stewardship Wizard
FAIR	Findable (dohledatelnost), Accesible (přístupnost), Interoperable (interoperabilita), Reusable (znovuvyužitelnost)
NDI	Národní datová infrastruktura
NRP	Národní repozitářová platforma

Seznam použitých úrovní vyspělosti

testovací provoz	<ul style="list-style-type: none">• pro technické služby<ul style="list-style-type: none">○ obdoba verzí < 1.0 pro dokumenty a informační materiály• služba je dostupná uživatelům pro sběr zpětné vazby od nich, ověřování funkcionalit, výkonnosti a dalších vlastností jejími provozovateli• mohou se častěji objevovat problémy s výkonem, dostupností nebo očekávanou funkcionalitou• v průběhu dalšího vývoje může docházet k výraznějším změnám, které mohou mít negativní vliv na zpětnou kompatibilitu, může se výrazněji měnit funkcionalita, práce s daty apod.
produkční provoz	<ul style="list-style-type: none">• pro technické služby<ul style="list-style-type: none">○ obdoba verzí ≥ 1.0 pro dokumenty a informační materiály• služba je dostupná uživatelům pro běžné použití• poskytuje stabilní výkon, dostupnost a funkcionalitu• poskytuje výstupy v ověřené a očekávané kvalitě• v průběhu dalšího vývoje je brán zřetel na kompatibilitu
verze < 1.0	<ul style="list-style-type: none">• pro dokumenty a informační materiály<ul style="list-style-type: none">○ obdoba testovacího provozu pro technické služby• pracovní verze materiálů, které zatím plně nepokrývají jeho účel• nejsou obsaženy všechny součásti materiálu, některé informace mohou být neúplné nebo neaktuální, očekává se přepracování nebo odstranění některých částí

verze \geq 1.0	<ul style="list-style-type: none">• pro dokumenty a informační materiály<ul style="list-style-type: none">○ obdoba produkčního provozu pro technické služby• verze 1.0 je první verze materiálu, která plně pokrývá jeho účel• v budoucnu mohou být vydávány další revize, které aktualizují nebo rozšiřují obsahu materiálu na základě zpětné vazby uživatelů a vývoje vnějších okolností v průběhu času apod.
------------------	---

Obsah

1	Technické služby.....	7
1.1	DMP nástroj NRP DSW	7
1.2	Nástroj pro přípravu dat pro snadnou inicializaci instance DSW.....	7
1.3	Datový catch-all repozitář.....	8
1.4	Vytváření základních instancí repozitářů pro uživatelské komunity	8
1.5	Nástroje pro využití NRP jako zdroje dat ve výpočetních prostředích e-INFRA CZ	9
2	Informační materiály	10
2.1	Depoziční licenční smlouva: obecný vzor pro provozovatele repozitářů	10
2.2	Iniciální architektura AAI pro NRP	10
2.3	Školení a osvěta v oblasti funkcionalit a služeb NRP	10
2.4	Roadmapa služeb NRP pro 2025.....	11
2.5	Analýza a návrh postupů k naplňování FAIR principů v rámci NRP.....	11
2.6	Iniciální architektura AAI pro citlivá data v NRP.....	12

Shrnutí

Tento dokument poskytuje stručný přehled informačních materiálů, služeb a jiných výstupů projektu NRP, které jsou či budou široké veřejnosti dostupné v roce 2025. Cílem je poskytnout přehled koncovým uživatelům stručným a srozumitelným jazykem.

1 Technické služby

1.1 DMP nástroj NRP DSW

1.1.1 Úroveň vyspělosti

testovací provoz

1.1.2 Cílová skupina

- obecná akademická obec
- data stewardi

1.1.3 Dostupnost

konec března 2025

1.1.4 Popis

Data Stewardship Wizard (DSW) je nástroj pro podporu přípravy plánů správy dat (data management plan, DMP). V rámci Národní repozitářové platformy (NRP) je provozována v testovacím provozu instance NRP DSW, která postupně poskytne těsnou integraci s repozitáři provozovanými na platformě NRP a dalšími souvisejícími službami NRP (např. získávání metadat z repozitářů, integrace výběru licencí, využití AAI pro přihlašování uživatelů apod.).

NRP DSW je uživatelsky přívětivá pokročilá expertní webová aplikace, která výzkumníka provází popisem správy dat v projektu formou otázek, a to především v kontextu NRP. Obsah v DSW zohledňuje aktuální možnosti NRP a provází uživatele správou dat s využitím repozitářů a dalších služeb NRP. Dle odpovědí výzkumníka jsou detaily správy dat upřesňovány tam, kde je to třeba. Z vyplněných dat je možné snadno vygenerovat DMP v žádané podobě, např. dle šablony konkrétní projektové výzvy nebo ve strojově zpracovatelném formátu.

1.2 Nástroj pro přípravu dat pro snadnou inicializaci instance DSW

1.2.1 Úroveň vyspělosti

testovací provoz

1.2.2 Cílová skupina

- správci a vývojáři instancí nástroje Data Stewardship Wizard
- autoři uživatelských školení správy dat
- data stewardi

1.2.3 Dostupnost

konec srpna 2025

1.2.4 Popis

Data Stewardship Wizard (DSW) je nástroj pro podporu přípravy plánů správy dat (data management plan, DMP). V rámci Národní repozitářové platformy (NRP) bude provozována instance NRP DSW.

Zejména pro potřeby školení uživatelů v používání nástroje DSW v bezpečném prostředí, kde jejich zásahy neovlivní produkční instalace, ale také pro testování nových konfigurací, integrací

s jinými systémy apod. je vhodné, aby bylo možné snadno vytvořit novou izolovanou instanci DSW, která bude obsahovat vybraný naklonovaný obsah z NRP DSW instance – např. uživatelské účty, znalostní modely, šablony dokumentů, projekty apod.

Za tímto účelem je poskytován tento webový nástroj, který umožňuje vytvoření balíčku vybraných dat z NRP DSW pro snadné naplnění izolované DSW instance jejím správcem.

1.3 Datový catch-all repozitář

1.3.1 Úroveň vyspělosti

produkční provoz

1.3.2 Cílová skupina

- obecná akademická obec

1.3.3 Dostupnost

konec prosince 2025

1.3.4 Popis

V rámci Národní repozitářové platformy (NRP) je dostupný obecný (catch-all) repozitář pro ukládání FAIR dat. Je určen zejména pro data, pro která neexistuje vhodnější umístění (zejména long-tail věda). Repozitář po přechodnou dobu pokrývá také potřeby skupin, které své specializované repozitáře teprve připravují. Repozitář je pro přihlašování uživatelů integrován s e-INFRA CZ AAI infrastrukturou – uživatelé se tedy při přihlašování mohou přihlásit účtem své domovské instituce (např. univerzity), není třeba, aby si vytvářeli nové uživatelské účty. Provozován bude na aktuální verzi NRP softwarové platformy Invenio.

1.4 Vytváření základních instancí repozitářů pro uživatelské komunity

1.4.1 Úroveň vyspělosti

testovací provoz

1.4.2 Cílová skupina

- výzkumné komunity, skupiny, instituce

1.4.3 Dostupnost

konec prosince 2025

1.4.4 Popis

V rámci Národní repozitářové platformy (NRP) je jako služba dostupný proces pro vytváření základních instancí repozitářů. Cílovou skupinou jsou výzkumné komunity tvořící repozitáře pro daný obor, zájmovou skupinu apod. Tyto repozitáře poskytují nejzákladnější funkcionalitu repozitářových systémů a jsou integrovány pro přihlašování uživatelů s e-INFRA CZ AAI infrastrukturou – uživatelé se tedy při přihlašování mohou přihlásit účtem své domovské instituce (např. univerzity), není třeba, aby si vytvářeli nové uživatelské účty.

1.5 Nástroje pro využití NRP jako zdroje dat ve výpočetních prostředích e-INFRA CZ

1.5.1 Úroveň vyspělosti

testovací provoz

1.5.2 Cílová skupina

- uživatelé výpočetních infrastruktur (e-INFRA CZ a dalších)

1.5.3 Dostupnost

konec prosince 2025

1.5.4 Popis

V rámci prostředí Metacentra e-INFRA CZ jsou k dispozici nástroje pro příkazovou řádku, včetně dokumentace použití, které umožní stáhnout data z prostředí Národní repozitářové platformy a využít je pro výpočet v prostředí MetaCentra, včetně Jupyter Notebooks, Galaxy běžících v prostředí Metacentra a ve službě Lexis v prostředí IT4I.

2 Informační materiály

2.1 Depoziční licenční smlouva: obecný vzor pro provozovatele repozitářů

2.1.1 Úroveň vyspělosti

verze 1.0

2.1.2 Cílová skupina

- správci a kurátoři datových repozitářů
- data stewardi

2.1.3 Dostupnost

konec prosince 2024

2.1.4 Popis

Depoziční licence je koncipována jako obecný vzor pro správce/kurátory datových repozitářů, zejména v rámci Národní repozitářové platformy.

Smlouva představuje licenční ujednání mezi poskytovatelem dat do repozitáře (uživatel, autorem dat) a provozovatelem repozitáře a účelem je právní ošetření dlouhodobého uložení a zpřístupnění dat v rámci daného repozitáře.

2.2 Iniciální architektura AAI pro NRP

2.2.1 Úroveň vyspělosti

verze 1.0

2.2.2 Cílová skupina

- správci a vývojáři datových repozitářů a služeb na platformě NRP

2.2.3 Dostupnost

konec ledna 2025

2.2.4 Popis

Technická zpráva popisuje iniciální architekturu autentizační a autorizační infrastruktury (AAI) v kontextu Národní repozitářové platformy (NRP). Dokument se věnuje struktuře řešení AAI pro NRP a jejich integracím. Jsou tam popsány autentizační funkce AAI, které se musí nebo můžou v NRP využít, jsou tam definovány iniciální AAI modely řízení přístupu pro pilotní repozitáře a služby NRP. Obsaženy jsou také stručné návody pro připojení pilotních repozitářů a služeb NRP.

2.3 Školení a osvěta v oblasti funkcionalit a služeb NRP

2.3.1 Úroveň vyspělosti

produkční provoz

2.3.2 Cílová skupina

- správci a kurátoři datových repozitářů
- data stewardi
- obecná akademická obec

2.3.3 Dostupnost

průběžně po celý rok 2025

2.3.4 Popis

Průběžně jsou vytvářeny a zveřejňovány metodické materiály (např. *FAIR příručka pro Data Steward komunitu v ČR*, *Přehled didaktických nástrojů využívajících umělou inteligenci: Komplexní přehled vzdělávacích aplikací*, apod.) Dále jsou pořádána on-line a fyzická setkání komunity Data Stewardů v ČR.

2.4 Roadmapa služeb NRP pro 2025

2.4.1 Úroveň vyspělosti

verze 1.0

2.4.2 Cílová skupina

- obecná veřejnost

2.4.3 Dostupnost

konec ledna 2025

2.4.4 Popis

Tento dokument, tj. stručný přehled informačních materiálů, služeb a jiných výstupů projektu NRP, které jsou či budou široké veřejnosti dostupné v roce 2025.

2.5 Analýza a návrh postupů k naplňování FAIR principů v rámci NRP

2.5.1 Úroveň vyspělosti

verze 1.0

2.5.2 Cílová skupina

- správci a kurátoři datových repozitářů
- data stewardi

2.5.3 Dostupnost

konec března 2025

2.5.4 Popis

Dokument popisuje možnosti naplňování FAIR Data principů v rámci repozitářů a služeb Národní repozitářové platformy (NRP), včetně doporučení pro správce repozitářů na platformě NRP. Obsažena bude také analýza dostupných nástrojů podporujících „FAIRifikaci“ dat.

2.6 Iniciální architektura AAI pro citlivá data v NRP

2.6.1 Úroveň vyspělosti

verze 1.0

2.6.2 Cílová skupina

- správci infrastruktur a informačních systémů pracujících s citlivými daty
- data stewardi

2.6.3 Dostupnost

konec prosince 2025

2.6.4 Popis

Technická zpráva popisuje navržená řešení pro nejdůležitější požadavky týkající se autentizace a řízení přístupu při práci s citlivými daty v ekosystému Národní repozitářové platformy (NRP).